

---

Kokousaika **24.9.2019 klo 19.00 –19.40**  
Kokouspaikka **Seurakuntakeskus, pieni sali**

---

Osanottajat

Harmanen Tapio	puheenjohtaja
Ala-Käkelä Liisa	varapuheenjohtaja
Alajoki Jarmo	valtuutettu
Ala-Luopa Jukka	valtuutettu
Antila Pauli	valtuutettu
Havuluoto Kaapo	valtuutettu, poissa
Hiipakka Matti	valtuutettu
Huhta-Koivisto Riitta	valtuutettu
Jokipii Mikko	valtuutettu
Keski-Valkama Pekka	valtuutettu
Koivula Birgitta	valtuutettu
Koski-Säntti Arne	valtuutettu
Kotila Minna	valtuutettu
Lepistö Aila	valtuutettu, poissa
Muurimäki Leena	valtuutettu
Niiles Samuli	valtuutettu
Ojala Yrjö	valtuutettu
Pakkala Sirkka	valtuutettu
Penttinen Johanna	valtuutettu
Rantamäki Maija	valtuutettu
Rinta-Kiikka Leena	valtuutettu
Rintanen Eliisa	valtuutettu
Riskumäki Sari	valtuutettu
Salonranta Tytti	valtuutettu, poissa
Talvitie Seppo	valtuutettu
Tukeva Erkki	valtuutettu
Vaaranmaa Asta	valtuutettu
Siekinen Katariina	varavaltuutettu
Ratavaara Kari	varavaltuutettu
Jyrä Anna-Liisa	varavaltuutettu
Rantakokko Anna-Liisa	talousjohtaja, sihteeri
Sariola Heikki	kirkkoherra

Asiat 24 § -31§

**Kv 24 § Kokouksen avaus, alkuhartaus ja nimenhuuto**

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 19.01. Alkuhartauden piti valtuutettu Liisa Ala-Käkelä. Suoritettiin nimenhuuto.

**Kv 25 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen 1 §:n mukaan kirkkovaltuuston kutsu koolle puheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja siihen on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista. Kutsu asialuetteloinen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta.

Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla, KL 7:4§.

Kun valtuutetulla on tilapäinen este, hänen varajäsenelleen on viipymättä lähetettävä kutsu kokoukseen. Kutsu on toimitettava, mikäli mahdollista, kirjallisesti. Sen jälkeen kun valtuusto on hyväksynyt esteen, varajäsen ryhtyy toimimaan estyneen tilalla.

Milloin seurakuntavaalilla valitun toimielimen jäsen on tilapäisesti estynyt saapumasta kokoukseen, hänen on viivytyksettä ilmoitettava siitä toimielimen puheenjohtajalle. Saatuaan jäseneltä tai muuten luotettavan tiedon esteestä, puheenjohtajan tulee kutsua varajäsen hänen sijansa. Käytännön menettelynä pyydetään ilmoitus esteestä jättämään kirkkovaltuuston sihteerille, ensisijaisesti sähköpostilla: kurikan.seurakunta@evl.fi ja toissijaisesti talousjohtaja Anna-Liisa Rantakokolle puh. 044 4569020.

Kutsu asialuetteloinen tähän kokoukseen on lähetetty kirkkovaltuuston ja neuvoston jäsenille 16.9.2019 sekä samana päivänä kokouskutsu on asetettu nähtäville seurakunnan ilmoitustaululle kirkkoherranvirastoon.

Valtuutettujen poissaolopyynnöt: Havuluoto Kaapo, Lepistö Aila, Salonranta Tytti

Muut poissaolot: -

Varalle kutsuttu: Jyrä Anna-Liisa, Ratavaara Kari, Siekkinen Katariina

**Päätös:** Avauksen jälkeen toimitetussa nimenhuudossa oli 24 valtuutettua läsnä.

Poissaolevien valtuutettujen esteet todettiin ja poissaolot hyväksyttiin. Varavaltuutetut ottivat paikkansa, jolloin läsnä oli 27 valtuutettua.

Puheenjohtaja totesi kutsumenettelyn ja sen jälkeen kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

**Kv 26 § Esityslistan hyväksyminen työjärjestykseksi**

Esityslista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

**Kv 27 § Pöytäkirjan tarkastus, nähtävillä pitäminen ja siitä ilmoittaminen**

Toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa, jonka puheenjohtaja allekirjoittaa ja sihteeri varmentaa (KJ 7 luku 6 §).

Kirkkovaltuuston työjärjestyksen 4 §:n mukaan kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan.

Pöytäkirjan tarkastajina ovat käytetyn vuorojärjestyksen mukaan valtuutetut Hiipakka Matti ja Huhta-Koivisto Riitta, jotka toimivat tarvittaessa myös äänenlaskijoina.

Pöytäkirja tarkastetaan taloustoimistossa torstaina 26.9.2019.

Kirkkolain 25 luvun 3 §:n mukaan kirkkovaltuuston pöytäkirja pidetään tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä siten, kuin siitä on seurakunnan ilmoitustaululla ennakolta ilmoitettu.

Tämän kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä kirkkoheranvirastossa sen aukioloaikana 27.9. -27.10.2019.

**Päätös:** Kirkkovaltuusto valitsi yksimielisesti puheenjohtajan ehdottamana pöytäkirjantarkastajiksi valtuutetut Matti Hiipakan ja Riitta Huhta-Koiviston.

Kirkkoneuvosto

27.8.2019

**Kn 86 § Vuoden 2020 veroprosentin määrääminen**

*Valmistelija talousjohtaja Anna-Liisa Rantakokko*

Kirkkolain 15 luvun 2 §:n mukaan kirkkovaltuusto vahvistaa tuloveroprosentin seuraavaa varainhoitovuotta varten. Vahvistetusta tuloveroprosentista on ilmoitettava verohallitukselle viimeistään marraskuun 17. päivänä.

Kurikan seurakunnan tuloveroprosentti vuonna 2019 on 1,75 %.

Alla olevassa taulukossa on keskeisiä lukuja tulevan veroprosentin määrittämiseksi (tuhansin euroin):

	Talousarvio 2019	Toteutunut 2018
Toimintakate	- 3 834,4	- 3 929,8
Verotulot ja valtionrahoitus	+ 4 343,8	+4 391,0
Vuosikate	+ 171,8	+ 45,8
Poistot	-338,1	- 360,6
Tilikauden tulos, alij.	- 166,3	- 314,8
Investoinnit	65,0	297,6

Nykyisellä veroprosentilla tullaan tekemään todennäköisesti alijäämäinen tilinpäätös kuluvalta vuodelta ja samoin alijäämäinen talousarvio vuodelle 2020. Alijäämä voidaan rahoittaa taseen oman pääoman aikaisempien vuosien ylijäämällä.

Kurikan seurakunnan veroprosentti on, samoin kuin useiden lähiseurakuntienkin veroprosentit, jo nyt suhteellisen korkea. Näin ollen veroprosentin nostolle ei ole perusteita seurakunnan jäsenkehityksen näkökulmasta. Vaihtoehdoksi tulevinakin vuosina jää talouden sopeuttaminen nykyisen veroprosentin kautta saataviin tuottoihin.

**Talousjohtajan esitys:** Edellä olevaan valmisteluun viitaten esitän, että kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se määräisi vuoden 2020 veroprosentiksi 1,75 %.

**Päätös:** Kirkkoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä esityksen.

**Kv 28 §**

**Päätös:** Kirkkovaltuusto päätti yksimielisesti määrätä vuoden 2020 veroprosentiksi 1,75 prosenttia.

Lisätietoja antaa talousjohtaja Anna-Liisa Rantakokko, puh. 044 456 9020.

Kirkkoneuvosto

18.6.2019

**Kn 71 § Kurikan seurakunnan strategia vuoteen 2025**

*Valmistelija kirkkoherra Heikki Sariola*

Seurakunnan strategian valmistelu alkoi, kun kirkkoneuvosto keskusteli kokouksessaan 30.8.2016 strategian tekemisestä. 1.11. pidettiin aloitusseminaari, jossa olivat mukana kirkkovaltuuston, ja -neuvosto jäsenet sekä työntekijöiden edustajia, yhteensä 45 henkeä. Seminaarissa hahmotettiin tilannetta, jossa aiemmat Kurikan ja Jalasjärven strategiat eivät olleet enää käyttökelpoisia. Yhteisessä keskustelussa etsittiin uuden tilanteen mukanaan tuomia keskeisiä kysymyksiä.

Piispantarkastuksen etukäteistyöskentely talvella 2017 ja varsinaiset piispantarkastuspäivät 9-12.3.2017 olivat osa strategiatyöskentelyyn valmistautumista. Piispantarkastuksen loppuraportissa kuvattiin strategian tarpeellisuutta seurakunnalle.

Uuden strategian valmistamiseksi kirkkoneuvosto asetti 4.4. ohjausryhmän: Jukka Ala-Luopa, Eija Marttila, Leena Muurimäki, Yrjö Ojala, Heikki Sariola, Jarkko Siekinen, Aila Välikilä ja sihteerinä Tiina Palmunen (Susanna Karila vuodesta 2018). Ensimmäisessä kokouksessaan 18.4. se arvioi aikataulua ja toimintatapaa. Lisäksi se asetti toimintaympäristötyöryhmän ja seurakunnallisen toiminnan työryhmän sekä 20.9. kiinteistötyöryhmän. Työryhmien työskentely keskittyi pääosin talvi-kauteen 2017-18.

Varsin pian ohjausryhmän kokouksissa alkoi korostua prosessimaisuus, jolloin aluksi hahmoteltu nopea aikataulu sai väistyä sitouttamisen tieltä. 14.11. pidettiin ”Meidän seurakunta –seminaari”, johon osallistui 75 henkeä (toiminnallisen puolen työntekijät, edustajat muiden työalojen työntekijöistä ja luottamushenkilöitä). Seminaarissa hahmottui varsin samansuuntaisia näkökulmia tulevaisuuden linjauksiksi.

Ohjausryhmä alkoi 4.12. kehittää toimintatapaa, jossa myös seurakuntalaiset saataisiin osallistettua strategian valmistamiseen. Kokouksessa hahmottui ajatus seurakuntalaiskyselyn toteuttamisesta. 21.2.2018 ohjausryhmä keskusteli seurakuntalaiskyselyn kysymyksistä. Lisäksi se sai raportin talousjohtaja Anna-Liisa Rantakokolta kiinteistöistä ja 22.3.2018 taloustilanteesta. 25.4.2018 pidettiin seminaari, johon osallistuivat kirkkovaltuusto ja -neuvosto, kappeli- ja alueneuvostot, toimistoissa, kiinteistöissä ja hautausmailla toimivat työntekijät sekä edustajat toiminnallisen puolen työntekijöistä. Aiheena oli seurakunnan kiinteistöt. Huhti-toukokuulla 2018 toteutui seurakuntakysely yhteistyössä Kirkon tutkimuskeskuksen kanssa. Vastuullinen tutkimuksen toimija oli tutkimuskeskuksen johtaja Hanna Salomäki. Tutkimuskeskus on aikonut hyödyntää vuoden 2019 aikana tätä tutkimusta omassa koko kirkkoa koskevassa työssään. Nettipohjaiseen kyselyyn vastasi

150 henkeä. Kyselyn avulla ohjausryhmä sai huomattavasti tarkemman kuvan seurakuntalaisten näkemyksistä.

Ohjausryhmä totesi 5.6. saadun uuden materiaalin myötä, että strategian työstäminen vie vielä aikaa, ja päätti siirtää strategian viimeistelyn uudelle kirkkoneuvostolle ja -valtuustolle. Näin strategian valmistuminen siirrettiin vuodelle 2019. Syksy ja talvi 2018-2019 sisälsi materiaalin analysointia ja eri tekstiversioiden työstämistä.

20.3.2019 pidettiin viimeinen laaja seminaari, johon osallistuivat kirkkovaltuusto, -neuvosto, alue- ja kappelineuvostot sekä kaikki työntekijät, yhteensä 85 henkeä. Seminaarissa haettiin yhteistä näkemystä ja linjausta muuttuvissa oloissa. Ohjausryhmä viimeisteli strategian tekstin seminaarin jälkeen kahdessa kokouksessa (10.4. ja 16.5.). Ohjausryhmä kokosi varsinaisen strategian tiiviiksi yhden sivun mittaiseksi kokonaisuudeksi. Liite 1 (ks. arkistotunnus 2.3.1/1). Lisäksi työskentelyn aikana kootusta materiaalista tehtiin kolme liitettä, jotka ovat kirkkoneuvoston käytössä, kun strategiaa aletaan panna täytäntöön. Liite 2 (ks. arkistotunnus 2.3.1/1).

Strategiatyöryhmä kokoontui kaikkiaan 11 kertaa. Strategian valmistelun aikana pidettiin 4 laajaa seminaaria, joihin osallistui n. 150 eri henkilöä.

Strategian tärkein tehtävä on ohjata toiminnan ja päätöksenteon suuntaa vuoteen 2025 saakka. Strategiaprosessin tavoitteena on ollut saada yhteinen näky seurakunnan toiminnallisista yleislinjauksista ja realistinen arvio seurakunnan resursseista. Strategia tarjoaa yhdessä pohditun lähtökohdan seuraavien vuosien toimintasuunnitelmien ja budjettien valmisteluun. Strategian yhteinen valmistaminen on tuonut päättäjät ja työntekijät lähemmäksi toisiaan ja on mahdollistanut yhteisen suunnan etsimisen ja löytämisen. Seurakunnan strategia ei ole vain lopputuotos, strategiateksti, vaan se tekeminen on ollut ennen kaikkea yhteinen matka, jossa on etsitty seurakunnan parasta tuleviksi vuosiksi.

**Kirkkoherran esitys:** Edellä olevaan valmisteluun viitaten esitän, että kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy Kurikan seurakunnan strategian vuodelle 2025.

Liite nro 1

**Kirkkoneuvoston päätös:** Kirkkoneuvosto päätti yksimielisesti hyväksyä strategiaesityksen valtuustolle esitettäväksi liitteen 1 mukaisena.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Liisa Ala-Käkelä poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.53.

Liite nro 1

**Käsittely:** Strategiasta käydyn keskustelun aikana valtuutettu Huhta-Koivisto esitti strategian hyväksymistä täydennettynä siten, että kappaleessa ”Toiminnan painopisteet” todetaan, että ”Vapaaehtoistyötä tuetaan ja vapaaehtoisia kannustetaan aktiivisesti”. Lisäksi Huhta-Koivisto esitti täydennettäväksi viimeisen lauseen kuulumaan: ”Strategia tarkistetaan ja päivitetään viimeistään vuonna 2022”.

**Kv 29 §**

**Päätös:** Päätettyään asiasta käydyn keskustelun puheenjohtaja totesi, ettei sen aikana ole tehty edellä selostettuja tekstin sanalisäyksiä lukuun ottamatta muita muutosesityksiä.

Puheenjohtaja totesi, että kirkkovaltuusto on päättänyt hyväksyä seurakunnan strategian vuoteen 2025 yksimielisesti edellä selostetuin tekstin sanalisäyksin.

Lisätietoja antaa kirkkoherra Heikki Sariola, puh. 040 505 1482.

**Kv 30 §**

**Tiedotusasiat**

**Päätös:** Merkittiin tiedoksi seuraavat ilmoitukset:

1. seuraava kirkkovaltuuston kokous pidetään tiistaina 10.12.2019
2. rekrytointien tilanne: seurakuntaan haetaan kolmea vakinaista työntekijää:
  - Jalasjärvelle kanttoria
  - Kurikan kirkkoon suntiota
  - Jalasjärvellä on tulossa seurakuntapapin virka auki.



**Kv 31 §            Kokouksen päätös ja valitusosoitus**

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 19.40 ja antoi samalla valitusosoituksen, joka on tämän pöytäkirjan sivulla 44 - 46.

KIRKKOVALTUUSTON PUOLESTA

Tapio Harmanen

Anna-Liisa Rantakokko

PÖYTÄKIRJA ON TARKASTETTU JA HYVÄKSYTTY

Kurikassa \_\_\_ / \_\_\_ 2019    Kurikassa \_\_\_ / \_\_\_ 2019

Matti Hiipakka

Riitta Huhta-Koivisto

<b>Kieltojen perusteet</b>	<p><b><u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u></b> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 24 -27 §, 29 §, 30 -31 §</p>
	<p><b><u>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</u></b> 1. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom.n mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 2. Muun lain mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. 3. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon<sup>1</sup>.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>

**HANKINTAOIKAISU**

<b>Hankintaoikaisun tekeminen</b>	<p>Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132-135 §).</p> <p><b>Toimitusosoite</b> Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikkö: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti:</p> <p>Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.</p>
<b>Hankintaoikaisun sisältö</b>	<p>Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi</li> <li>- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä</li> <li>- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan</li> <li>- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan</li> </ul> <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

**VALITUSOSOITUS**

<b>Valitusviranomaisen ja valitusaika</b>	<p><b><u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u></b> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p><b>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vaasan hallinto-oikeus</b></li> </ul> <p>Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43 Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa Telekopio: 029 5642760 Sähköposti: <a href="mailto:vaasa.hao@oikeus.fi">vaasa.hao@oikeus.fi</a></p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <a href="https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet">https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</a>.</p> <p>Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 28 §</p> <p>Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p>Valitusaika</p> <p>30 päivää</p>

<sup>1</sup> Hankintalain soveltamisen kynnysarvot (alv 0%): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

	<p style="text-align: right;">30 päivää</p> <p><b>Kirkollisvalitus alistusasiassa</b> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p><b>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:</b> <span style="float: right;">Valitus aika</span></p> <p>• <b>Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli</b>, pöytäkirjan pykälät: <span style="float: right;">30 päivää</span></p> <p>Käyntiosoite: Kalevankatu 9 B 50 (2.krs), Seinäjoki Postiosoite: PL 160, 60101 Seinäjoki Telekopio: Sähköposti: lapua.tuomiokapituli@evl.fi</p> <p>• <b>Kirkkohallitus</b>, pöytäkirjan pykälät: <span style="float: right;">30 päivää</span></p> <p>PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: <a href="mailto:kirkkohallitus@evl.fi">kirkkohallitus@evl.fi</a></p>
<b>Muutoksenhaku-ajan laskeminen</b>	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
	<p><b>Valitus markkinaoikeuteen</b> Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.</p> <p>Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottilaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta-oikaisua koskevassa kohdassa.</p> <p><b>Markkinaoikeuden yhteystiedot</b></p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314 Sähköpostiosoite: <a href="mailto:markkinaoikeus@oikeus.fi">markkinaoikeus@oikeus.fi</a></p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <a href="https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet">https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</a>.</p>
<b>Valituskirjelmä</b>	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– valittajan nimi ja kotikunta</li> <li>– postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot</li> <li>– sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä</li> <li>– päätös, johon haetaan muutosta</li> <li>– miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi</li> <li>– perusteet, joilla muutosta vaaditaan</li> </ul> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä</li> <li>– todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta</li> <li>– asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</li> </ul>

	<p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.</p>
<b>Valitusasiakirjojen toimittaminen</b>	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
<b>Oikeudenkäyntimaksu</b>	Tuomioistuinemaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	<b>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</b>